

ruházásával nem azonos, ez utóbbi esetben az illeték függőben tartásának jogi alapja nincs.

Az állammal, törvényhatósággal, községgel vagy várossal áruszállítási és vállalkozási szerződések után járó szerződési és nyugtailletéket, ha a kifizetés postatakarékpénztár útján történik, nem a nyugtán, hanem a járandóságból való levonás útján kell leróni akkor is, ha szerződési illeték a nyugtailletékekkel együtt 16 pengőt nem halad meg. (Közigazgatási Bíróság 163. számú jogegységi megállapodása.) Az 1926. évi 163.600. számú pénzügyminiszteri rendelet 68. §-ának (2) bekezdése szerint az állammal, törvényhatósággal, községgel vagy várossal kötött áruszállítási és vállalkozási szerződések illetékét a szerződés alapján történő fizetésekről kiállított nyugtákon a nyugtailletékekkel együtt az 1920. évi XXIV. t.-c. 3. §-ának (5) bekezdésében meghatározott 100 K helyett 16 pengőig kell bélyeggel leróni. Ha pedig a szerződési illeték a nyugtailletékekkel együtt 16 pengőnél több, a lerovás akár bélyeggel, akár pénzben teljesíthető.

Ezen általános rendelkezés alól a 68. §. (2) bekezdésében a pénzügyminiszter az 1920. évi XXIV. t.-c. (7) bekezdésében nyert felhatalmazás alapján kivételt statuál arra az esetre, ha a kifizetés postatakarékpénztár útján történik és oly módon, hogy akkor a szerződési és nyugtailleték lerovása nem a nyugtán, hanem a járandóságból való levonás útján történik. Miután pedig ez a törvényes felhatalmazáson alapuló rendelkezés nem tesz kivételt abból a szempontból, hogy az illeték összege 16 pengőnél több-e, vagy kevesebb, — postatakarékpénztár útján történő kifizetéseknél a szerződési és nyugtailletéket a járandóságból való levonás útján kell leróni akkor is, ha az illeték összege 16 pengőnél nem több.

Utcarendezés céljára városok, (községek) által kisajátított ingatlanok után jár vagyónáruházási illeték. (Közigazgatási Bíróság 162. számú jogegységi megállapodása.) Az 1920. évi XXXIV. t.-c. 8. §-ának 4. pontja szerint mindazok a mesterségek, amelyeket külön törvények egyes jogi vagy természetes személyekre vagy egyes vagyónáruházásokra megállapítottak, — a törvény életbelépte napjától kezdve megszűnnek és — *újabb törvényes rendelkezés nélkül*, — más, mint ebben a törvényben megadott mentességnek, vagy kedvezményes illetékkulcsok alkalmazásának helye a vagyónáruházásoknál nincs.

Ezen rendelkezés folytán hatályát veszítette az 1881. évi XLI. t.-c. 64. §-ának a kisajátítások keretében létrejött vagyónáruházásokra illetékmentességet biztosító szabálya is.

Azokat az eseteket, amelyekben a kisajátított ingatlanok után ezentúl sem jár ingatlan-vagyonáruházási illeték, az 1920. évi XXXIV. t.-c. 113. §-a határozza meg.

Ezen törvényszakasz első bekezdése szerint az állam a törvényhatóság, a község (város), továbbá az 1883. évi 23. t.-c. 68. §-a alapján szervezett víztársaságok által az 1881. évi XLI. t.-c. 1. §-ának

1—12. pontjaiban meghatározott célokra kisajátított ingatlanok után nem jár ingatlan-vagyonátruházási illeték.

Az 1881. évi XLI. t.-c. azonban az utcák nyitásáról nem az 1. §. hanem 2. és 3. §-ában intézkedik, minthogy pedig 1920: XXXI. t.-c. 113. §-a csak az 1. §. 1—12. pontjában foglalt esetekre állapítja meg a mentességet, az utcákra a mentesség ki nem terjeszthető.

Haszonélvezeti jog után járó öröklési illeték kiszabásánál a hagyatéki terhet le lehet vonni. (Közigazgatási Bíróság 161. számú jogegységi megállapodása.) Az örökösödés útján szerzett haszonélvezeti jog után is örökösödési illeték jár.

Az 1920. évi XXXIV. t.-c. 85. §. (1) bekezdése értelmében pedig az öröklési illeték alapja az az érték, mellyel az örökös gazdagodott.

Azzal, ami a hagyatékot terhelő adósság kifizetésére szükséges, az örökös nem gazdagodott, mert azt neki előbb-utóbb az adósság kifizetésére kell fordítani.

Ezért rendeli az említett törvény 86. §. (1) bekezdése azt, hogy a hagyatékból az egyes örökségek kiszámítása előtt az egész hagyatékot terhelő adósságokat le kell vonni.

Ugyanez áll a haszonélvezetet öröklőre is, mert a magánjog szabályai szerint a hagyatéki teher a haszonélvezeti jogra való tekintet nélkül kielégíthető.

Az 1920: XXXIV. t.-c. 84. §. (2) bekezdése a haszonélvezetet öröklőre még a tekintetben is előnyt biztosít, hogy az általa viselendő adósságokat és egyéb terheket még az ingatlan-vagyonátruházási illeték kiszabásának alapjánál is számításba venni rendeli.

Ezeknél fogva az említett törvény 80. §. (1) bekezdésében az örökösödési illetékalapul említett haszonélvezet értéke megállapításánál is a hagyatékot terhelő adósságot figyelembe kell venni akként, hogy a hagyatékot terhelő adósságból a haszonélvezett vagyon értékéből előbb le kell vonni a haszonélvezeti értéket a levonás után fennmaradó érték alapul vételével kell kiszámítani.

Példával illusztrálva tegyük fel, hogy a hagyatéki vagyon 100.000 P értékű ingatlanból áll, amelyet 50.000 P adósság terhel, és a terhek viselésére nézve örökhagyónak intézkedése nincsen, a haszonélvezetre jogosult özvegy pedig 52 éves, tehát a hányados tízszeres és így a hagyaték tiszta értéke 50.000 P. A haszonélvezet értéke a 100.000 pengő teljes hagyatéki értékéből levonva az 50.000 pengő adósságot, a mutatózó 50.000 P tiszta hagyaték értékének $\frac{1}{20}$ részét, vagyis 2500 pengőt tízszer véve, kapjuk a haszonélvezet tiszta értékét 25.000 pengőben, amelytől úgy az öröklési, mint az ingatlan-vagyonátruházási illeték külön-külön megfizetendő.

A dologi kezes az illeték jogossága és helyessége elleni jogorvoslati jog megilleti. (Közigazgatási Bíróság 159. számú jogegységi megállapodás.) A kezesesség járulékos természetű. A kezes kötelezettsége a főadós kötelezettségétől függ annak terjedelme tekintetében is.

Ezért általános magánjogi szabály, hogy a kezes az őt ebbeli